



NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH080009

NAZWA
OBSZARU Dolina Ilanki

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH080009	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolina Ilanki

1.4. Data opracowania 2001-09	1.5. Data aktualizacji 2025-05
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-08
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2017-04
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 16 marca 2017 r. w spr. soo Dolina Ilanki (PLH080009)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
15.032

Szerokość geograficzna
52.3492

2.2. Powierzchnia [ha]:

2232.83

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL43	Lubuskie
------	----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			7.39		G	B	C	B	C
3260			1.7		G	C	C	C	C
6210			2.0		G	B	C	C	C
6430			0.33		G	B	C	B	C
7140			0.59		G	A	C	A	A
7230			47.23		G	A	C	A	A
9110			7.91		G	A	C	A	C
9170			60.46		G	A	C	A	B
9190			29.93		G	A	C	A	B
91E0			233.48		G	B	C	A	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina			p				R	G	C	A	C	C
M	1337	Castor fiber			p				C	G	D			
F	1149	Cobitis taenia			p				C	G	C	B	C	C
F	1096	Lampetra planeri			p				R	G	C	B	C	C
M	1355	Lutra lutra			p				P	G	D			
A	1166	Triturus cristatus			p				R	G	C	A	C	C
I	1014	Vertigo angustior			p				C	G	C	B	C	B
I	1016	Vertigo moulinsiana			p				C	G	C	C	A	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

[illegible]

P		Epipactis palustris												X
P		Juncus subnodulosus												X
R		Lacerta agilis												X
R		Lacerta vivipara												X
P		Ledum palustre												X
P		Listera ovata												X
P		Menyanthes trifoliata												X
R		Natrix natrix												X
P		Nuphar lutea												X
P		Nymphaea alba												X
P		Primula veris												X
A		Rana arvalis												X
A		Rana temporaria												X
P		Vinca minor												X

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	5.04
N17	58.02
N16	34.49
N10	1.68
N12	0.76
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Położenie obszaru:

Zgodnie z podziałem administracyjnym kraju obszar położony jest w województwie lubuskim, powiatach: sulęcińskim i ślubickim, w gminach: Torzym i Rzepin.
Ostoja obejmuje górny bieg rzeki Ilanki (dolinę oraz fragmenty wysoczyzny). Rzeka Ilanka jest prawym

dopływem Odry, do której wpada pod świeckiem w 578,5 km jej biegu. Długość rzeki wynosi 60,9 km. Jej źródła znajdują się na wysokości 86,6 m n.p.m., a ujście na wysokości 21,9 m n.p.m. Spadek bezwzględny wynosi 66,7 m, a jednostkowy 1,09%, (Kamyszek, Olejnik 1972). Ilanka bierze początek z niewielkich jezior Trawno i Trawienko leżących na południowy-zachód od Torzymia. W początkowym odcinku rzeka jest bardzo płytka (do 40 cm) i wąska (1 - 1,5 m). Pod względem fizyczno-geograficznym obszar doliny rzeki znajduje się w makroregionie - Pojezierze Lubuskie (Kondracki 1988). Obszar Natura 2000 "Dolina Ilanki" obejmuje fragment doliny rzecznej górnego biegu rzeki. Jego południowa granica znajduje się ok. 2 km poniżej Torzymia. Tutaj Ilanka płynie wśród rozległych torfowisk i ma szerokość około 2 m oraz głębokość około 0,5 m. W miarę zbliżania się do jeziora Pniów rzeka rozszerza się do 3-4 m. Odcinek ujściowy przy jeziorze Pniów, podobnie jak krótki odcinek poniżej jeziora do pierwszego proggu wodnego przy drodze Pniów - Przęślice jest stosunkowo szeroki, nawet do 10 m, i głęboki do 1 metra, o mulistym podłożu. Sytuacja zmienia się poniżej drogi Pniów - Przęślice. Odcinek rzeki od tego miejsca, aż do wsi Bielice jest odcinkiem o wartkim nurcie. Ilanka płynie tu wśród lasów, przeważnie głębokim wąwozem, tylko w kilku miejscach rozszerzającym się do kilkudziesięciu m. Zróżnicowana jest tu głębokość (od 0,2 do 1,2 m) oraz szerokość rzeki (2-6 m). Ujścia kilku strumieni, liczne podmycia, zwalone drzewa stwarzają bogactwo mikrosiedlisk wykorzystywanych przez roślinność i faunę. W dalszym biegu rzeka zmienia nieco swój charakter zachowując zarówno odcinki o wartkim jak też spowolnionym nurcie. Przepływa przez duże kompleksy torfowisk niskich oraz lasy łąkowe. Zachodnia granica obszaru przebiega na wysokości Starościna (2 km na N od Rzepina).

Geologia i gleby:

Obszar położony jest na Pojezierzu Lubuskim, znajduje się w obrębie niższej jednostki fizjograficznej - Równina Torzymska. Krajobraz tych terenów ukształtowany został w wyniku działalności lodowca.

Ponad 90% dorzecza Ilanki znajduje się na obszarach sandrowych. Sandrowa równina, ok. 3 km na północ od Torzymia przecięta została rynną lodowcową (Rynna torzymsko-kosobudzka) o szerokości średnio 1 km, w znacznym stopniu zróżnicowaną morfologicznie. Występują tu pagórki, wały i terasy kemowe, zwłaszcza po zachodniej stronie jeziora Pniów, wystając ponad poziom sandrowy (100-108 m n.p.m.) od 3 do 25 m. Formy kemowe, powstałe przez zasypianie zagłębień i szczelin w lodzie martwym przez osady fluwioglacjalne, zalegają na morenie dennej. Zbudowane są przeważnie z warstwowanych piasków drobnych i mułków z zaburzeniami w formie uskoków i pęknięć. Na tym odcinku rynna charakteryzuje się stromymi zboczami i nierównym dnem wypełnionym wodą bądź żywymi torfowiskami, stanowiącymi główną oś Obszaru - wzdłuż rzeki Ilanki. Spadki terenu w tym miejscu często przekraczają 20%.

Znaczne deniwelacje, duże nachylenie zboczy i charakter substratu glebowego (głównie luźny materiał pochodzenia fluwioglacjalnego) powodują znaczne zagrożenie procesami erozyjnymi. Świadectwem tych procesów są liczne boczne wąwozy i odgałęzienia doliny głównej, osuwiska i stożki napływowe, widoczne m.in. w stratygrafii torfowisk w dolinie. W obrębie mineralnych wysoczyzn dominują gleby bielcowe, rdzawe bielcowe i właściwe oraz brunatne kwaśne. Dno doliny zajmują torfowiska w obrębie których znaczną część zajmują gleby organiczne.

W Obszarze występują trzy typy ekologiczne torfowisk. Tworzą one kompleks przestrzenny i mogą przekształcać się jedne w drugie w wyniku sukcesji. Zróżnicowanie typologiczne związane jest z położeniem torfowisk w krajobrazie i wynikającą z tego odmiennością zasilania hydrologicznego. Największy obszar w dolinie Ilanki zajmują torfowiska pojeziorne. Łoża torfu podścielone są tu często grubym (ponad 8 m) pokładem gytii.

Do najbardziej interesujących w Obszarze należą soligeniczne torfowiska mechowiskowe (siedlisko 7230). Rozwijają się w szczególnych warunkach zasilania wodnego, związanego ze stałym, długookresowym dopływem wód gruntowych o wysokiej zawartości wapnia. Warunki takie, spotykane obecnie wyjątkowo rzadko, występują w podzboczowej części głównej doliny Ilanki oraz w niektórych dolinach bocznych. Pod względem stratygrafii łoża mają budowę mieszaną: najgłębiej położona jest warstwa gytii wapiennej, kredy jeziornej i gytii detrytusowo-wapiennej, wyżej znajduje się warstwa torfów: mszysto-turzycowego, mszystego, turzycowego, turzycowo-drzewnego o miąższości do 3 m.

Szczególnie ciekawe są źródłiskowe torfowiska wiszące, zasilane wyjątkowo bogatymi w wapń wody, można

spotkać ok. 1 km na północny-zachód od jeziora Pniów. Powstanie torfowisk Obszaru było charakterystyczne dla terenów polodowcowych. Powstała rynna lodowcowa po ustąpieniu lodowca została wypełniona wodą. W następnej fazie dno rynny zostało przykryte kilkumetrową warstwą utworów pochodzenia zastoiskowego - gytii. Dzięki uszczelnieniu dna doliny nastąpiło podwyższenie poziomu wód gruntowych, a powstająca masa torfowa została zabezpieczona przed nadmiernym osuszeniem w czasie letniej depresji wód. W zależności od panującej roślinności nastąpiło odkładanie kolejnych, zróżnicowanych warstw torfu. W złożach utworów organicznych Obszaru dominują: torf turzycowiskowy (turzycowy i turzycowo-trzcinowy) oraz mechowiskowy (mszysto-turzycowy). Złoża torfów w granicach całego obszaru, z wyjątkiem torfowisk wiszących, podścielone są gytiami (Wolejko, Stańko 1998).

Struktura krajobrazu:

Obszar zdominowany jest przez tereny leśne w obrębie, których największy udział stanowią różne postaci borów sosnowych zajmujących sandrowe wysoczyzny. Krawędzie doliny jak też dopływów, w tym licznych wąwozów porastają lasy liściaste - głównie kwaśne buczyny oraz grądy, przechodzące w lasy łęgowe. Dno doliny zajmują znacznej wielkości torfowiska niskie z nielicznymi zbiornikami wodnymi. W obszarze znajduje się niewielki kompleks stawów rybnych.

Korytarze ekologiczne:

Według krajowej sieci ekologicznej ECONET - Polska, Obszar niemal w całości wchodzi w korytarz GKZ-1, Ziemia Lubuska północ.

4.2. Jakość i znaczenie

Obszar ważny dla ochrony siedlisk nizinnych torfowisk zasadowych o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, lasów łęgowych i grądowych, torfowisk przejściowych i trzęsawisk oraz kwaśnych buczyn i acidofilnych dąbrów, w tym także cennych siedlisk nizinnych rzek ze zbiorowiskami włosieniczników. Łącznie na terenie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Ilanki PLH080009, stwierdzono 10 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r.

w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także 8 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II ww. dyrektywy. 10 typów siedlisk przyrodniczych oraz 6 gatunków dzikich zwierząt spełnia kryteria uznania ich za przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Ilanki (według wytycznych GDOŚ wersja 2012.1).

Na terenie ostoi znajdują się także stanowiska kilkunastu rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w skali kraju lub regionu, w szczególności takich jak: *Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza majalis*, *Drosera rotundifolia*, *Epipactis palustris*, *Juncus subnodulosus*, *Ledum palustre*, *Listera ovata*, *Menyanthes trifoliata*, *Nuphar lutea*, *Nymphaea alba*, *Primula veris*, *Vinca minor* (SDF obszaru wersja 2008-02). Ponadto na terenie obszaru występują także rzadkie gatunki płazów: *Bufo bufo*, *Bufo viridis*, *Rana arvalis*, *Rana temporaria* oraz gadów: *Anguis fragilis*, *Lacerta agilis*, *Lacerta vivipara*, *Natrix natrix*.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie, głównie w jego części centralnej i południowej, występując najczęściej w formie punktowych niewielkopowierzchniowych płatów. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 7,39 ha (co stanowi 0,33% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozы stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają prawie pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków oraz w większości zidentyfikowanych siedlisk dobrze wykształconą strukturę przestrzenną (w postaci wyraźnie zaznaczonej strefowości roślin zanurzonych, pływających oraz wynurzonych).

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz siedliska z zachowaną specyficzną strefowością roślinności, wysoki udział gatunków charakterystycznych oraz w większości przypadków zachowany kontakt hydrauliczny zbiorników głównie z wodami rz. Ilanki oraz jej dopływów. Niemniej jednak ocenę zaniża niezadowolająca jakość fizyczna wód starorzeczy, będąca efektem presji migrujących zanieczyszczeń z terenu zlewni rzeki.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z funkcjonującego w obszarze naturalnego

reżimu hydrologicznego rzeki Ilanki, swobodnie kształtującego proces dynamicznej równowagi siedliska w obszarze, a także konieczności podjęcia w krótkiej perspektywie czasowej działań w celu poprawy jakości wód w zlewni rzeki Ilanki zgodnie wymogami dyrektywy wodnej.

3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranuncion fluitantis*

Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie, głównie w jego centralnej i południowej części, występując w formie krótkich odcinków rzeki Ilanki. Najlepiej zachowane fragmenty płatów zkolizowane są w dolnej części Rezerwatu Przyrody "Dolina Ilanki". Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 1,70 ha (co stanowi 0,08% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena C (znacząca), nadana na podstawie wskazania, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają tylko nieznaczną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, ale kształtują się one w typowych dla siedliska warunkach wodnych (z intensywnym przepływem w nurcie) oraz glebowych (na podłożu piaszczysto-ziarnistym).

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena C, w tym:

stopień zachowania struktury: III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana), z uwagi na znacznie ograniczoną przestrzeń rzeki, na której potwierdzono obecność nielicznych gatunków z rodzaju *Calitriche* sp. oraz niezadawalającą jakość wód rzeki Ilanki.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z funkcjonującego w obszarze naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki oraz optymalnych uwarunkowań abiotycznych sprzyjających funkcjonowaniu siedliska (intensywny przepływ, piaszczysto-żwirowe podłoże dna rzeki).

stopień możliwości odtworzenia: II (możliwy przy średnim nakładzie środków), głównie poprzez wdrożenie działań ochronnych, ograniczających i/lub całkowicie eliminujących presję dopływu zanieczyszczeń do zlewni rzeki Ilanki.

6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis*-*Festucion pallentis*)

Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie i występuje wyłącznie w jego części południowej, na terenie Rezerwatu Przyrody "Dolina Ilanki" oraz w jego bliskim sąsiedztwie, w formie kilku niewielkopowierzchniowych płatów. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 2,00 ha (co stanowi 0,09% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie stwierdzenia, że fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają prawie pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, wykształconych na dobrze nasłonecznionych i piaszczystych wyniesieniach położonych w obrębie dna doliny rzeki Ilanki.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena C, w tym:

stopień zachowania struktury: III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana), z uwagi na stwierdzoną ekspansję drzew i krzewów oraz rodzimych gatunków roślin zielnych, a także istnienie w większości przypadków ostrych granic między murawami, a innymi siedliskami nie będącymi zbiorowiskami seminaturalnymi (brak naturalnych łagodnie wykształconych stref ekotonowych).

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z funkcjonującego w obszarze naturalnego układu fizjograficznego oraz optymalnych uwarunkowań abiotycznych sprzyjających funkcjonowaniu muraw, w tym także istnieniu zasobnej naturalnej bazy diaspór siedliska umożliwiającej jego szybkie odtwarzanie i renaturyzację;

stopień możliwości odtworzenia: II (możliwy przy średnim nakładzie środków), głównie poprzez wdrożenie działań ochronnych w formie usunięcia nalotów drzew i krzewów oraz ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego siedliska, zgodnie z jego specyfiką oraz wymaganiami.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest równomiernie, występuje jednak w znacznym rozproszeniu w formie punktowych i/lub liniowych niewielkopowierzchniowych płatów, towarzyszących lasom łęgowym oraz zaroślom wierzbowym. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 0,33 ha (co stanowi 0,01% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną, dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach cyklicznych podtopień wód

rzecznych, na żyznych glebach zasobnych w azot, mocno uwilgotnionych, występując przede wszystkim w zwartych kompleks przestrzenny z łęgami nadrzecznymi.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenozy stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska oraz zachowany kontakt z wodami rzeki Ilanki, w tym także przestrzenne współwystępowanie z dobrze wykształconymi płatami lasów łęgowych.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z funkcjonującego w obszarze naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, z cyklicznymi podtopieniami obszaru oraz zachodzącymi procesami madowotwórczymi w strefach występowania siedliska.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Reprezentatywność: ocena B

Powierzchnia względna: ocena C

Stan zachowania: ocena B

Ocena ogólna: C

UWAGA: Wykonana przez ekspertów inwentaryzacja przyrodnicza obszaru w ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem planu zadań ochronnych, wykluczyła jednoznacznie występowanie siedliska przyrodniczego 6510 w obszarze. W związku z powyższym, dane zawarte w Standardowym Formularzu Danych obszaru wskazujące na obecność przedmiotowego siedliska w obszarze, należy uznać jako - pierwotny błąd naukowy, wynikający z błędnego uznania różnych typów zbiorowisk łąk i muraw funkcjonujących w obszarze, jako siedlisko 6510.

Siedlisko przyrodnicze 6510 czeka obecnie na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską w zakresie usunięcia z SDF obszaru.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)

Siedlisko w obszarze występuje wyłącznie w jego części południowo-wschodniej, w formie jednego płatu o powierzchni 0,59 ha (co stanowi 0,03% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, wykształconą w typowych warunkach hydrogeologicznych o stabilnym poziomie wód gruntowych, występujących blisko powierzchni gruntu.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena A, w tym:

stopień zachowania struktury: I (doskonale zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenozy siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, brak obcych gatunków inwazyjnych oraz optymalnie zachowany kontakt hydrauliczny z wodami gruntowymi rzeki Ilanki.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie i występuje wyłącznie w jego części południowo-wschodniej na terenie Rezerwatu Przyrody "Dolina Ilanki", w formie licznych płatów o zróżnicowanej wielkości. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 47,23 ha (co stanowi 2,11% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, wykształconą w typowych warunkach hydrogeologicznych o stabilnym poziomie wód gruntowych, występujących blisko powierzchni gruntu. W obszarze siedlisko występuje głównie w postaci płatów zdominowanych przez sit łąkowe, co wydaje się być jego cechą regionalną i prawdopodobnie lokalną. Płaty situ łąkowego zajmują tu powierzchnię od kilku do kilkudziesięciu arów i budowane są głównie sit łąkowe z nielicznym udziałem innych gatunków, głównie turzycy błotnej. W płatach praktycznie nie wykształca się warstwa mszyska. Występujące mszaki zazwyczaj nie przekraczają 5% pokrycia i występują w małych kępach.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena A, w tym:

stopień zachowania struktury: I (doskonale zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenozy

siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, brak obcych gatunków inwazyjnych oraz optymalnie zachowany kontakt hydrauliczny z wodami gruntowymi rzeki Ilanki.

9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum)

Siedlisko rozmieszczone jest skupiskowo, głównie w części południowej obszaru w formie niewielkiej liczby płatów o zróżnicowanej powierzchni, porastających wyłącznie zbocza i krawędzie doliny rz. Ilanki oraz jej dopływów. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchni 7,91 ha (co stanowi 0,35% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków runa oraz drzewostanu, a także optymalnie wykształconą strukturę i fizjonomię zbiorowiska w typowych dla tego siedliska warunkach glebowych.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena A, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych.

stopień zachowania funkcji: I (doskonale perspektywy), siedlisko w 90% zlokalizowane jest w granicach Rezerwatu Przyrody "Dolina Ilanki", co gwarantuje nienaruszalność struktury siedliska oraz naturalnych mechanizmów i procesów ekologicznych zachodzących w obrębie buczyn w ramach ich ochrony ścisłej (rezerwatowej).

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)

Siedlisko w obszarze pod względem rozmieszczenia przestrzennego koncentruje się głównie w jego części północnej i południowej w formie licznych płatów o bardzo zróżnicowanej wielkości. Najczęściej występuje w obrębie wyższych partii zboczy i na krawędziach doliny, a także w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki, tworząc wraz ze zbiorowiskami łągów olszowo-jesionowych większe kompleksy przestrzenne. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchni 60,46 ha (co stanowi 2,70% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy siedliska posiadają pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków runa oraz warstwy drzewostanu, a także optymalnie wykształconą fizjonomię oraz strukturę. Niemniej jednak należy podkreślić, że zbiorowiska grądów w dolinie Ilanki cechują się dość ubogim składem florystycznym, co należy uznać za swoistą cechę regionalną.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena A, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, wykształconych w typowych dla przedmiotowego siedliska przyrodniczego warunkach glebowych. Oceną zaniża jedynie deficyt zasobów martwego i/lub zamierającego wielkowymiarowego drewna.

stopień zachowania funkcji: I (doskonale perspektywy), siedlisko w 40% zlokalizowane jest w granicach Rezerwatu Przyrody "Dolina Ilanki", co gwarantuje nienaruszalność struktury siedliska oraz naturalnych mechanizmów i procesów ekologicznych zachodzących w obrębie grądów w ramach ich ochrony ścisłej. Ponadto przyjęcie przez zarządcę terenu (PGL LP) na części obszaru pozostającym poza granicami rezerwatu, proekologicznych zasad gospodarowania zasobami siedlisk przyrodniczych, gwarantuje dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w niepogorszonej formie ochrony.

9190 Kwaśne dąbrowy (Quercion roburi-petraeae)

Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie i występuje głównie w północno-zachodniej oraz centralnej części obszaru, w formie licznych niewielkopowierzchniowych płatów. Największy kompleks kwaśnych dąbrów położony jest w odległości około 1 km na południowy-zachód od m. Bobrówko. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchni 29,93 ha (co stanowi 1,34% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie wskazania, iż fitocenozy siedliska posiadają pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków runa oraz warstwy drzewostanu, a także optymalnie wykształconą fizjonomię oraz strukturę.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena A, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, wykształconych w typowych dla przedmiotowego siedliska

przyrodniczych warunkach glebowych. Oceną zaniża jednak istotny deficyt zasobów martwego i/lub zamierającego drewna, szczególnie wielkowymiarowego.

stopień zachowania funkcji: I (doskonale perspektywy), z uwagi na przyjęcie i wdrożenie przez zarządcę terenu (PGL LP) w odniesieniu do "naturowych" leśnych siedlisk przyrodniczych, szczególnych zasad gospodarowania opartych na podstawach proekologicznych, gwarantujących w dłuższej perspektywie czasowej utrzymanie siedliska w niepogorszonym stanie ochrony.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest równomiernie wzdłuż rzeki Ilanki oraz jej dopływów, w formie licznych i bardzo zróżnicowanych pod względem powierzchni płatów. Siedlisko w obszarze reprezentowane jest niemal wyłącznie przez łęgi olszowo-jesionowe, przy czym należy podkreślić, że jesion wyniosły występuje w zidentyfikowanych zbiorowiskach bardzo sporadycznie, co należy uznać za swoistą cechę regionalną przedmiotowych fitocenozy. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 233,48 ha (co stanowi 10,46% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach cyklicznych podtopień i/lub częściowych zalewów wodami rzecznyymi, na żyznych glebach zasobnych w azot. Niemniej jednak fitocenozy lasów łęgowych mają charakter juwenalny i cechują się dość istotnym deficytem zasobów martwego i/lub zamierającego drewna.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena A, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenozy siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, a także optymalnie wykształconą strukturę i fizjonomię zbiorowiska w typowych warunkach glebowo-hydrologicznych.

stopień zachowania funkcji: I (doskonale perspektywy), z uwagi na przyjęcie i wdrożenie przez zarządcę terenu (PGL LP) w odniesieniu do "naturowych" leśnych siedlisk przyrodniczych, szczególnych zasad gospodarowania opartych na podstawach proekologicznych, gwarantujących w dłuższej perspektywie czasowej utrzymanie siedliska w niepogorszonym stanie ochrony. Ponadto, znacząca część zasobów siedliska w obszarze, podlega ochronie ścisłej w ramach Rezerwatu Przyrody śDolina Ilankiś.

1014 *Vertigo angustior*

Populacja gatunku w obszarze rozmieszczona jest dość równomiernie na terenie całego obszaru, choć największe zagęszczenia poczwarówka osiąga w jego południowo-wschodniej części w kompleksie siedlisk łąkowo-torfowiskowych w granicach Rezerwatu Przyrody "Dolina Ilanki". Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: B, w tym:

Populacja: ocena C, w obszarze gatunek występuje licznie i jest dość dobrze rozpowszechniony.

Stan zachowania: ocena B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (duży udział powierzchniowy otwartych siedlisk łąkowo-torfowiskowych, silnie uwilgotnionych o odpowiedniej termice).

Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1016 *Vertigo moulinsiana*

Populacja gatunku w obszarze rozmieszczona jest dość równomiernie, choć największe zagęszczenia poczwarówka jajowata osiąga w południowo-wschodniej części obszaru w kompleksie siedlisk łąkowo-torfowiskowych w granicach Rezerwatu Przyrody "Dolina Ilanki". Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: B, w tym:

Populacja: ocena C, w obszarze gatunek występuje licznie i jest dość dobrze rozpowszechniony.

Stan zachowania: ocena B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy otwartych siedlisk łąkowo-torfowiskowych, silnie uwilgotnionych i wykształconych na optymalnym podłożu o charakterze zasadowym.

Izolacja: A (populacja prawie izolowana).

1096 *Lampetra planeri*

Gatunek w obszarze rozmieszczony jest równomiernie, choć praktycznie cała populacja skupia się wyłącznie w obrębie koryta rzek Ilanki, unikając jej licznych dopływów, w których kiedy już występuje jest

bardzo nieliczny. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: C, w tym:
 Populacja: ocena C, w obszarze gatunek występuje licznie i jest dość dobrze rozpowszechniony.
 Stan zachowania: ocena B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy siedliska tj. rzeki Ilanki o optymalnych dla gatunku cechach m.in. czystej i dobrze natlenionej wodzie oraz odpowiednim kamienno-żwirowym podłożu.
 Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1149 Cobitis taenia

Populacja gatunku rozmieszczona jest dość równomiernie na terenie całego obszaru, preferując nie typowe jak dla swojego gatunku siedliska tj. odcinki rzeki cechujące się silnym i wartkim nurtem o niemal całkowicie kamienno-żwirowym podłożu. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: C, w tym:

Populacja: ocena C, w obszarze gatunek występuje licznie i jest znacząco rozpowszechniony.
 Stan zachowania: ocena B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy siedliska tj. rzeki Ilanki o optymalnych dla gatunku cechach m.in. przepływach oraz odpowiednim kamienno-żwirowym, miejscami mulistym podłożu.
 Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1166 Triturus cristatus

Populacja gatunku rozmieszczona jest dość równomiernie na terenie całego obszaru, występując w zasadzie w większości zbiorników wodnych, szczególnie w centralnej i północno-zachodniej części ostoi. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: C, w tym:

Populacja: ocena C, w obszarze gatunek występuje średnio licznie i jest umiarkowanie rozpowszechniony.

Stan zachowania: ocena A, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy siedliska w obszarze tj. licznych i zróżnicowanych powierzchniowo oraz ekologicznie zbiorników wodnych, obficie zarośniętych roślinnością wodną o optymalnych warunkach troficznych.

Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1188 Bombina bombina

Gatunek w obszarze został stwierdzony wyłącznie w jego północno-zachodniej części na terenie kompleksu stawów hodowlanych, utworzonych na dopływie rz. Ilanki, "Tarnawce". Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: C, w tym:

Populacja: ocena C, w obszarze gatunek występuje nielicznie.

Stan zachowania: ocena A, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy siedliska w obszarze tj. licznych i zróżnicowanych powierzchniowo oraz ekologicznie zbiorników wodnych, z urozmaiconą roślinnością zanurzoną i wynurzoną, często położonych w preferowanych przez kumaka w nasłonecznionych miejscach.

Izolacja: C (populacja nieizolowana).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	J02.04		i
L	M01.02		b
M	K03.07		i
L	E06.01		i
H	B02.04		i
H	H01		b

H	A04.03		i
M	A03.03		i
L	J02.04.02		i
H	E03		o
L	J02.05.04		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	A03.02		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. GDOŚ. 2012. Instrukcja wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Wersja 2012.1. 2. RDOŚ GW. 2012. Dokumentacja projektu planu zadań ochronnych obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Ilanki PLH080009. 3. RDOŚ GW. Regionalna baza danych obszarów Natura 2000. Format Excel. 4. Zapis poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru Dolina Ilanki PLH080009 (z aktualizacją 2008-02), dostępnej na oficjalnej stronie internetowej sieci obszarów Natura 2000 w Polsce, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska pod adresem: <http://www.gdos.gov.pl/> 5. Wołejko L., Stańko R. 1998. Doliny Ilanki i Pliszki jako ostoje bioróżnorodności. Wydawnictwo Lubuskiego Klubu Przyrodników. Świebodzin.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	98.76	PL02	10.67		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Dolina Ilanki	*	10.67

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim
Adres:	Polska Jagiellończyka 13 66-400 Gorzów Wielkopolski
Adres e-mail:	sekretariat@gorzowwlp.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Ilanki PLH080009 Link: http://dzienniki.luw.pl/legalact/2014/943/
		Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dolina Ilanki" Link: http://dzienniki.luw.pl/legalact/2016/2728/
		Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 11 grudnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki” Link: http://dzienniki.luw.pl/legalact/2017/2689/
		Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dolina Ilanki" Link: http://dzienniki.luw.pl/legalact/2017/1491/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

6.3. Środki ochrony (opcjonalne)

W latach 2000-2009 prowadzono w obszarze zabiegi usuwania nalotów drzew i krzewów oraz wykaszania torfowisk. Dla poprawy warunków wodnych wybudowano ok. 50 zastawek na rowach melioracyjnych. W latach 2013-2016 w Obszarze kontynuowane będą działania związane z ochroną torfowisk alkalicznych (usuwanie odrostów drzew, wykaszanie torfowisk) przez Klub Przyrodników w ramach projektu pt. „Ochrona torfowisk alkalicznych w młodogłacjalnym krajobrazie Polski północnej” współfinansowanego ze środków LIFE i NFOŚiGW (nr projektu LIFE11/NAT/PL/423).

7. MAPA OBSZARU

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH080009

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)